

N A Š D O M

Štev. 6.

V Mariboru, 15. marca 1913.

XIII. letnik.

Kornelij.

Povest iz zadnjih dni Jeruzalema.

(Nadaljevanje.)

Tretje poglavje.

Bernika gleda na krasoto Jeruzalema otožno in nehote ji pridejo na misel besede preroka Jeremije: „Spomni se, Gospod, kaj nas je zadelo, glej naše ponižanje. Naša dedščina je pripadla tujcem, naša hiša inozemcem.“ O kako je zapuščeno mesto: kakor vidova, postala je gospodovalka narodov, in kneginja dežel je podvržena davku. O vi vsi, ki greste po potu, glejte, ako se najde bolečina, enaka moji! — Velika kakor morje je tvoja bolest, kdo te bo ozdravil?“ Bernika se vrže na kolena, vzdigne roke proti nebu in zakliče: „Gospod, pomagaj mi v moji sili!“ Oče mrtev, brat v blodnji, oni, katerega ima njeno srce rado, v vrsti sovražnikov. „Gospod, pomagaj meni in njemu“, zakliče goreče proseč.

Naenkrat zadonijo grozapolne besede na njeno uho: „Glas od vzhoda, glas od zahoda, glas od štirih vetrov, glas proti Jeruzalemu in templju, glas proti ženinu in nevesti, glas proti vsemu ljudstvu!“

Bernika hiti na rob strehe in pogleda na ozko, neravno cesto. Spodaj stoji mož v raztrganem oblačilu; bleđ in izmučen, počoba groze. Vzame cestnega prahu, ga trosi na dolge, umazane lase in zavpije zopet: „Gorje, gorje Jeruzalemu!“

Komaj konča, kar plane na njega krđelo Idumejcev in ga pobije na tla.

Nočena tožba ne pride iz ust čudnega opominjevalca. Po nekaterih trenutkih se zopet vzdigne in kakor klic duhov doni k Berniki: „Gorje, gorje Jeruzalemu!“ Potem izgine revež v bližnji ulici.

„Kdo je ta mož?“ vpraša Bernika sužnjo.

„Seljak iz Galileje, gospodarica, z imenom Ješua. Že 7 let popavlja ta svoj klic.“

„Bog govori iz njega!“ pravi Bernika in sklene vdano roke.

Zgovorna dekla nadaljuje: „Duhovni so mislili, da kliče tako po navdihu višjem: peljali so ga k rimskemu oblastniku, ki ga je dal bičati do krvi.“

Mož ni prosil usmiljenja in točil solz, ampak pri vsakem udarcu zaklical je: „Gorje, gorje Jeruzalemu!“

„Opomin Gospoda zapeljaneju ljudstvu!“ odgovori Bernika.

Pri teh besedah stopi Jonatan na streho. Oči se mu svetijo kakor zno-relemu in veselo vskljigne: „Raduj se, sestra, Jahve se hoče usmiliti bednega ljudstva!“

„Njegovo usmiljenje se je nehalo. Množica grehov je izčrpala njegovo potrpljenje. Jonatan, sodba božja je nad našo glavo, in ti tega nečeš spoznati.“

Jonatan odgovori: „Jahve je dobrotljiv, in njegova jeza bo minula. Prišel je čas, ko hoče poslati Mesijo, ki bo rešil ljudstvo.“

„Prišel je Mesija, pa ga niso spoznali; govoril je, pa mu niso verovali; delal je čudeže, pa pribili so ga na križ.“

Bernika stoji visoko zravnana, plamtečega pogleda pred svojim bratom. Jonatan zre mrko na sestro, in v jezi se mu rudeči lice in čelo. „Meniš li Nazarenčana?“ vpraša hripavo.

„Nazarenčana, katerega je izročilo ljudstvo smrti na križu. Poncij Pilat je spoznal njegovo nečolžnost, pa

otroci Jeruzalema so vpili: Na križ ž njim! Na križ ž njim! Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“

„Kako more biti križani hudodelec Mesija?“ kriči Jonatan.

„Prinesi bukve psalmov!“ zapove Bernika. Sužnja jih prinese; Bernika odpre knjigo in bere iz 21. psalma s slovesnim glasom:

„Moj Bog! moj Bog! usliši moje vpitje!
Zakaj tako sem zapuščen?

Pređaleč je pomoč mi Tvoja,
Besed je mojih vek zgubljen.
Po dnevi kličem, pa ne čuješ,
Po noči, ni miru mi v revi.
A vendar Ti si Najsvetejši,
Veličajo Te slavospevi.

Zanesli na Te se očetje,
In Ti si hitel jim v pomoč;
Kričali k Tebi so, rešniku,
Zaman ni bil jim glas vpijoč.
Jaz zemlje črv sem, več ne človek,
Ljudem v posmeh, sem in zabavo!
In vsak se roga, kdor me vidi,
Zija na-me in maje z glavo.

V Boga zaupa, naj ga reši;
Otme naj ga iz teh nadlog!

Razlili so me, kakor vođo,
Razsuli vse kosti so v meni;
Srce je razpuščeno v prsih,
Tali kot vosek se topljeni.

Suho je grlo kot črepina,
Življenju venejo moči;
Uže drži se jezik neba.
In smrtni strah me že duši.
Obtekajo me psi premnogi,
Krog mene glej hudobcev roje,
Prebodli so roke, noge mi,
Prešteli vse kosti so moje.

Dele si moja oblačila,
Za sukno žreb je izmetan.“

(Iv. Vesel.)

Bernika je prenehala čitati. Iz njenih temnih oči sije sveti ogenj, po licu je razlita velika resnoba. Stala je ka-

kor prerokinja luči nasproti preroku teme.

Jonatan skloni glavo pred njenimi plamtečimi pogledi. Potem iztrga sestri bukve psalmov, raztrga jih z zobmi, vrže kosce pergamenta na tla in jih potepta.

„Bukve lahko uničiš, resnica bo pa ostala pri vsej tvoji slepi jezi!“ pravi Bernika veličastveno.

„Bil je goljuf in podpihovalec ljudstva“, kriči Jonatan.

„Bil je Mesija!“ reče sestra.

„Tiho, drugače te ubijem!“

„Umoru očeta priđaš umor sestre!“

Ves besen vzdigne Jonatan bođalo. Bernika je padla na kolena, prekrižala je roke na prsih in gledala z ožarjenim pogledom proti nebu. Bođalo pade Jonatanu iz roke. Sklonjene glave plazí se kot premaganec ven.

Bernika zbere ostanke pesmi kraljevega pevca in jih zapre v dragoceño škrinjico. V tem trenutku se prikažejo 4 Idumejci na strehi. S trđo pestjo pobijejo na tla služabnico, ki se je vrgla pred svojo gospodarico, da jo ščiti.

„Kaj vam je storila? Pustite jo v miru!“ pravi Bernika z zapovedovalnim glasom. Idumejci ne vedo, kaj naj storijo in gledajo drug drugega vprašaje.

„Kam me naj peljete?“ Njen glas ne razodeva nobenega strahu.

„V ječo sužnjev!“ odgovore.

„Ta gre z menoj!“ Bernika pokaže na Grkinjo, ki se je vzdignila in v solzah pritisnila k njej. Molče sledita obe beričem v ječo, ki se je nahajala v podzemeljskih prostorih hiše in bila nekđaj v bivališče nezvestim, ki so se pregrešili proti lastnini svojega gospođa.

Četrto poglavje.

V veliki stiski.

Precej časa je že poteklo, odkar so se vršili poprej popisani dogodki. Oblegovalna dela Rimljanov so zelo napredovala. Judje so se hranili do skrajnosti. Streljali so s pišcami na vojake, ki so gugali trkače, metali go-roče snovi na oblegovalne stroje, in

planili včasih pogumno iz mesta. Pa strehe iz usnja ali pletenine ščitile so legionarje pred pšicami, in goreče glavnje pa so hitro pogasili. Lokostrelci in konjeniki pa so pognali drzne izpadnike nazaj v mesto s krvavimi glavami.

Bilo je pozno popoldne, in solnce je stalo že nizko v zahodu. Kar zagleda Kornelij, ki je stal s svojo kohorto v bližini ženskih stolpov, da se gnjete velika tropa Judov skozi vrata. Pazljivo motri njih čudno početje. Zdi se mu, kakor da bi bili izgnani iz mesta. Stojijo v gosti gruči in iščejo drug za drugim zavetja.

Mnogo Judov pa je stalo na zidovju in vpilo: „Prizanesite nam! Dajte nam mir! Pridite, hočemo vam odpreti vrata!“ Metali so med kričanjem kamenje na spodaj stoječe, ki so bežali proti rimskemu taborišču, nato pa zopet tekli nazaj k vratom.

„Moj meč, Longin!“ zapove stotnik. Longin ga prinese.

„Obdaj se z oklepom, gospod“, opominja sluga.

„Proti tem strahopetnejšem grem brez oklepa!“ V tuniki, spremljan od peščice vojakov, hiti proti ženskim stolpom. Judje se umaknejo z divjim krikom. Kornelij jim sledi in stoji kmalu sredi gnječe med stebri vrat. Položaj se hipoma izpremeni. Judje obkolijo Rimljane in sekajo besno po njih. Od zidovja leti kamenje gosto kakor toča. Kornelij spozna zviščenost Judov in seka krépkó okoli sebe. Sluga Longin se bojuje ob njem. „Nazaj, gospod, nazaj!“ zakliče.

„Naprej!“ odgovori stotnik. „Rimljan se ne umakne!“ V tem začloni glasen bojni krik; več kohort hiti vjaskujočim se bratom na pomoč. Vrata se odpro in v divjem begu hite puntarji nazaj v mesto.

Kornelij in Longin, obdana od bežečih sovražnikov, potisnjena sta od drenjajoče se množice v trdnjavo.

Stotnik spozna nevarnost. Zanj ni rešitve, če pade Judom v roke.

„Pađi na tla!“ zašepeče mu sluga na uho.

Kakor bi bil smrtno ranjen, pade stotnik na kup mrtvecev, pri njem leži Longin. Množica beži čez njih trupla in jih tepta! Mrliči razširjajo grozen duh. Ranjenci napolnjujejo ozračje z vpitjem in stokanjem.

Kornelij zapre oči. Lasje se mu ježijo, ko premišljuje o svoji usodi, ki ga bo najbrž zadela. Mrličev je bilo dan na dan toliko, da jih niso mogli pokopati. Zategadelj so nosili Judje trupla padlih na vzhodno stran mesta in jih metali čez zid v dolino Cedron. Že nekaj dni sem pa so tudi to opustili in mrličev se je že mnogo nakopičilo.

Kaj bo, če pridejo Judje in vlečejo tudi njega proč! Ne upa si o tem dalje razmišljati. Upanje, rešiti Berniko, ugasne kakor zvezda jutrnica, ko napoči dan. Kaj naj stori? Kar mu pride dobra misel. Če ga bodo pustili Judje tam ležati do noči, poskusil bo, najti Berniko.

Noč je bila temna, nobene zvezde ni bilo videti na nebu. Straže na zidovju opazovale so taborišče Rimljanov. V mestu je vladala skrivnostna tlšina, tudi zdihovanje ranjencev je utihnilo.

Kornelij poskusi počasi vstati. Ko se oko privadi temi, zagleda v bližini moža, ki slači mrtvecu obleko, odloži svojo in obleče obleko mrličevo. — Kmalu spozna, da je ta njegov sluga in na tiho ga pokliče.

„Tiho, gospod!“ zašepeče Longin. „Bođi celo miren, dokler ne slečem temu Judu obleke.“

Sleče drugega mrtveca in pođa obleko stotniku. Hitro sleče ta svojo tuniko in obleče judovsko oblačilo.

Potem vzameta še vsak po eden meč padlih, tikoma ob zidu se plazeč, kreneta na pot proti zgornjemu delu mesta, ki je bil Korneliju tako dobro znan, da tudi po noči ni mogel v njem zaiti.

Pazno bližata se hiši Jonatanovi. Tudi tu je bilo vse mrtvaško tiho. Na pragu vhoda sedel je suženj; glavo je imel naslonjeno na roke in zdelo se je, da spi.

(Dalje prih.)

Tisočšeststoletnica zlate svobode!

2. Konstantinova mladost na leta.

Ko je postal Konstancij Klor vladar v Trieru, moral je na zahtevo Dijoklecijanovo svojo ženo Heleno odsloviti in se poročiti s Teodorom, pastorko Maksimijanovo, njegov sin Konstantin moral je ostati kot porok za očetovo zvestobo 2 leti na dvoru Dijoklecijana v Nikomediji. Konstantina so imeli na dvoru v veliki časti, če tudi ni bila njegova mati plemenitega stanu. S cesarjem prepotoval je Palestino (sv. deželjo). Zgodovinar Evzebij, ki je živel ob istem času kot Konstantin in sam popisal njegovo življenje v 4 knjigah, pravi o njem: Od vseh strani so vreli ljudje skupaj, ko je potoval cesar po deželi in na vse je naredil cesarjev spremljevalec najboljši utis: že tačas podal je dokaze pravega cesarskega mišljenja. Po telesni lepoti in velikosti mu ga ni bilo para, po telesni in močeh prekosil je vse sovrstnike, tako, da so se ga vsi bali.

Pa bolj kot po svojih telesnih lastnostih, odlikoval se je po preizvrstnih lastnostih svojega duha, kojega prvadika je bilo premagovanje samega sebe; odlikoval se je pa tudi po izobrazbi, kakor po prirojeni modrosti in razumnosti.

Udeležil se je Konstantin tudi vojske ob Donavi, v Perziji in Egiptu. Dijoklecijan je cenil njegove izvenredne zmožnosti in ga imenoval prav zogaj tribunom (tribun glej „N. D.“ str. 33, op.). Konstantin je bival v cesarski palači, ko je uprizoril Galerij preganjanje kristjanov. Galerij je bil njegov nasprotnik, kakor tudi nasprotnik Konstantinovega očeta. Ko se je odpovedal Dijoklecijan prestolu leta 305 in sta postala „vzvišena“ Konstancij Klor in Galerij, pričakoval je Konstantin po vsej pravici, da bo postal „Cezar“ (podoblastnik), pa Galerij je imenovanje preprečil.

Pri velikanskem javnem ljudskem zboru pred vratmi Nikomedije je imenoval Dijoklecijan nove „Cezarje“. Vsa množica je bila prepričana, da bo go-

tovo imenovan Konstantin, vse je zrlo na njega, ko je prišel trenotek razglasitve. Pa namesto Konstantina imenovana sta bila dva vojaška poveljniška Sever in Galerijev stričnik Maksimij Daza. Konstantin je živo čutil razžaljenje, katero mu je pripravil Galerij, pa naučil se je bil v zgodnji mladosti brzdati strasti, krotiti jezo. Premagal se je in ni pokazal nobene nevolje. Oče, katerega so tudi hudo razžalili, ko so prezrli sina, bil je daleč in tako zaposlen, da bi ne bil mogel maščevati razžaljenja; Konstantin je ostal na dvoru svojega sovražnika pod ljubomornim nadzorstvom. Mnogokrat ga je podžigal Galerij k boju z divjimi zvermi, kakor so bili tačas v navadi, ali pa so ga postavili v vojni na najnevarnejša mesta, da bi padel v boju; pa Konstantin se je rešil po svoji srčnosti in po izvanredni sreči, ki ga je spremljala celo življenje, iz vseh nevarnosti.

V tem pride od Konstancija Klora poročilo, da je bolan in prosi, naj mu pošljejo sina. Galerij ni mogel prošnje odbiti; dal je Konstantinu sigil, to je uradno potrdilo, da sme potovati s cesarsko brzoposto, a obenem mu je naročil, da se naj oglasi pri njem, predno odpotuje, da dobi še zadnja povelja. Konstantinu se je zdela stvar sumljiva, ni Galeriju prav zaupal, zato pa je odpotoval kar po noči. Ko Galerij to izve, zapove, da ga naj pripeljejo nazaj; pa Konstantin je kaj takega pričakoval; da bi ga ne mogli dohiti, dal je porezati konjem cesarske pošte, katerih ni več rabil, kite. Zaman je bil Galerijev trud, beguna niso mogli dohiti.

Potoval je po cesti ob Donavi; povsod je videl sledove preganjanja kristjanov, oskrunjena in okrnjena trupla ter pogorišča. Mnogo naselbin je bilo celo praznih, ker so se umažnili kristjani v gorovje in gozde. Celo drugače pa je bilo v Galiji, kjer je gospođoval ljudomili in prijazen vladar, **Konstantinov oče**. Ko je izdal Dijoklecijan naredbe za preganjanje kristjanov, dal je Konstantinov oče nekatere

cerkve zapreti. Na cesarskem dvoru je bilo mnogo dvorjanov kristjanov. Konštancij da razglasiti naređbe in pravi: Dano vam je na voljo. Če se odločite darovati bogovom, ostanete v moji službi in v dvorjanskih časteh, če pa ne storite tega, moram vas očistiti iz moje palače in izključeni bodeite iz mojega prijateljstva. Krščanski dvorjani so se ločili v dve stranki. Prva se je odločila, ostati zvesta Bogu in zapustiti častno službo, druga pa sklene obdržati častno službo in se odpovedati krščanstvu. Pa glej, kako se ti prestrašijo, ko spoznajo namero cesarjevo. Vladar je hotel dvorjane le skušati. Odpadnikom očita strahopetnost in sebičnost, trdne kristjane pa pohvali zaradi zvestobe do Boga. Odpadnike imenuje izdajalce Boga, ki niso vredni biti v cesarski službi. Kako naj ohranijo taki zvestobo svojemu cesarju, ki se pokažejo proti najvišjemu bitju tako nehvaležne? Morali so namah zapustiti cesarski dvor za vedno. Stanovitnim kristjanom pa je zaupal vso skrb za varstvo cesarja in države. Take ljudi moram, tako je rekel, imeti med svojimi najljubšimi in najzaupljivejšimi prijatelji, med svojimi domačimi, in jih višje ceniti kot zakladnice, polne bogatih zakladov.

Konštancij Klor ni bil kristjan, pa veroval je v enega Boga in zavrgel malikovanje, in krščanstvo se mu je priljubilo, zato pa ni hotel izvršiti preganjalnih naređb. Skrbel je tudi, da

niso bili davki preveč obetli, kakor v pokrajinah ostalih vladarjev. Dijo-klecijan ga je grajal, da skrbi pre-malo za cesarske blagajne in vladarsko zakladnico. Poslal je posebne odposlan-ce, da izroče grajo Konštanciju. Pa kaj se zgodi. Ko izvedo podložniki, da bi naj bil grajan vsleđ svoje ljudomilo-sti, sklenejo to preprečiti. Najbogatej-ši moške se združijo in darujejo v naj-požrtvovalnejši ljubezni in udanosti zlata in srebra kakor tudi drugih dra-gocenosti, da je bila naenkrat Kon-štancijeva zakladnica napolnjena. Ko pridejo odposlanci, pokaže jim Konstan-cij zbrane zaklade; kislih obrazov gle-dali so to bogastvo in zdržati so se morali vsake grajalne besede. Galija je cvetela pod njegovo vladjo. Lahko si mislimo, s kakim navdušenjem je bil sprejet od plemenitega očeta ljub-ljeni sin, ko je prihitel v naročje oče-tovo.

V Bulonju sta se sešla sin in oče, ki se je ravno pripravljaj na vojni po-hod na Angleško. Konštancij Klor je umrl kmalu po sinovi vrnitvi dne 25. julija 306 v Jorku po nekaterih zmagah nad Pikti. Vladal je 13 let in 2 mese-ca kot „Cezar“ in eno in pol leta kot „vzvišeni“. Zapustil je razven Kon-štantina še 6 otrok, ki so izhajali iz 2. zakona. Vseh 6 je bilo premladih za vladanje, zategadelj je določil umira-joči oče za svojega naslednika Kon-štantina, ki je bil tačas star 32 let.

(Dalje prihodnjic.)

Iz Balkana.

„Ena se Grkom je želja spolnila“, da je padla Janina. In ni verjetno, da bi si dali Grki to mesto zopet vzeti, da bi ga potem priklopile velesile Albaniji, ki še ne obstoji. Janina šteje približno 25.000 prebivalcev, po večini grške narodnosti. Ima krasno lego v dolinici med gorovjem in jezerom istega imena. Mesto je zelo staro in važno v industrijskem, trgovinskem, izobraževalnem kakor tudi cerkvenem oziru. Leta 1442 prišla je Janina pod turški suženjski jarem in ostala do se-

danjega zavzetja po Grkih. Boj za mesto je bil zelo huđ. Po silnem obstreljevanju naređili so Grki junaški naskok na turške postojanke; Turki so se spustili v divji beg in turški poveljnik Essad-paša se je udal. Na Grškem vlada silno veselje, saj je dosežen cilj, katerega so si stavili Grki.

Po Traciji besni grozna snežna burja in huđ mraz ovira bojevnike. Tuđ obleganje Odrina ovirata mraz in sneg in zopet narasla Marica. Bolgari se zavarujejo tako, da si izkopljejo

zemljanke, jame, ki jih zadelajo od vseih strani in jih lepo pregrejejo. — Mnogi turški vojaki, doma iz toplih krajev, zarači mraza niso za nobeno rabo. Bolgari so pa čili in čvrsti in vedno pripravljene za vojni pohod. — Pred Odrin je došlo precej novih srbskih topov, ki bodo marsikateremu Turku zagromeli smrtni grom.

Veliko trpijo Č r n o g o r o i p r e d S k a d r o m, izpostavljeni snegu in mrazu. Na nekaterih, postojankah še kuriti ne smejo, ker bi bili preveč lepa tarča za turške topove.

Tudi mladoturki že sedaj uvidevajo, da ne morejo z glavo skozi zid, zato so pa verjetne vesti, da si želi Turška zopet miru, katerega je po lastni krivdi zapravila ali vsaj ovirala. Tudi balkanski zavezniki so za mir pod gotovimi pogoji, ki so samoumevno sedaj za Turčijo bolj neugodni kakor prejšnji, katere je drzno zavrgla. Bajestavi Bolgarska sledeče pogoje: 1. Jamstvo glede vzhodnih mej. 2. Jamstvo, da bo Turčija plačala vojno odškodnino. 3. Jamstvo, da se od strani Turčije in Bolgarije 15 dni po začetku mirovnih pogajanj izvrši demobilizacija. Zahteva glede vojne odškodnine je povsem opravičena, ker je Turčija sama odgovorna za sedanje dogođke. Bolgari so pa pripravljene prevzeti del turškega državnega dolga, ki obremenjuje po njih osvobojene dežele. Zavezniki sicer ne zahtevajo, da bi se takoj odštela odškodnina (kje jo naj vzamejo sedaj Turki), hočejo pa imeti trdno jamstvo s turškimi državnimi dohodki.

Iz balkanskega bojišča.

I.

Na tej poljani rekli so da spi!
Iz prsi vrela mu je vroča kri.
V trenutku zadnjem še je mene zval,
»oj z Bogom dom« in je zaspal.

Mordá, mordá pod križem tem,
ob grobu tvojem morda sem.
Ne plakam sinko, ne solzim,
jaz srečna sem in te častim.
Ko bil si nekdanj še tak mlad,
kako poslušal si me rad,

ko sem o vragu govorila,
o turškem vragu se menila.
Tedaj si pravil: »Če kdaj car,
pokliče me, da grem v vihar,
tedaj bom srečen, mati moja,
umrl bi rad tam sredi boja!«

— in željo nosil to vse dni,
moj sinko v srcu svojem si.

Ko klic dospel je bil od carja,
da bliža ura se viharja,
popustil vse si, šel vesel,
vesel slovo od mene vzeli;
— in pisal si mi srečen ves,
da se umika kruti bes,
da zopet naš je Lozingrad,
spolnjena ena izmed nad! —

Potem pa dolgo do miru,
od tebe bilo ni glasu,
novico zvedela sem le,
Čataldža vzela tebe je!

Ni prišla solza mi v oči,
le rekla sem: zdaj srečen si!
Življenje dal si domovini,
oteti bratje so — trpini!

Na tej poljani rekli so da spi!
Moj sinko spavaj, srečen si!
Ponosna sem na tebe starka,
ker ljubim dom, ker sem — Bolgarka.

II.

K 4. februarju 1913.

Zamolcklo grmijo topovi,
Odpri tisoči grobovi
so zopet za mlata življenja,
vihar se besneči začenja . . .

Grmijo naj zopet topovi,
odpro naj se novi grobovi;
za narod in carja umremo,
pokojnim čast delati čemo.

Nejenja sovrag še tepeni,
in naših umrlih ne ceni,
zato pa, grme naj topovi
odpro se naj novi grobovi.

Odpri so novi grobovi . . .
Ne bojte se mili sinovi!
Hrabrosti ni smrti i v jami,
na delo in k zmagi grob drami.

Po vence spet nove hitimo,
in ž njimi grob padlih krasimo,
do zmage maščujmo vse brate,
do zmage, do svobode zlate.

Dragotin.

Orli.

Orel -- apostol svojih tovarišev.

Krasno se je razvila orlovska organizacija na Spodnjem Štajerskem, Število naših odsekov bo kmalu presegalo one na Kranjskem. To je lepo! A prosim vas, fantje-Orli: Ne bodite samo Orli glede na število, da je število večje, ampak bodite celi Orli! Lastnosti, ki bi naj dičile vsakega člana naše organizacije, naj bodo tvoj ponos, tvoj zaklad! Žal, da naše vrste še niso tako popolne, kot bi morale biti. Bodimo odkriti! Premalo delavnosti, premalo eneržije. Orel, prijatelj moj! Trdno si določi, zaroti se, da hočeš biti cel Orel! Tak, kot si te želi katoliška cerkev, slovenska domovina in tvoji stariši, tvoji voditelji! P o š t e n o življenje! To je tvoj cilj! Če se boš tega cilja držal, boš srečen ti in vsi tvoji! Pa ne sam se držati cilja poštenosti, ampak tudi druge tovariše napeljevati na pot poštenosti in lepega čednostnega življenja! Kolikokrat si Orel lahko rešitelj za tovarše! Le en vzgled! Bilo je pred 10. leti. Bil sem še pri svojih stariših doma. Imel sem vrlega prijatelja, sosedovega Ivana. Nekoč so me fantje vabili seboj v gostilno na pustno zabavo — ples. Sli kali so mi veselje, ki bo vladalo tam, pravili, da mi plačajo pijačo, jelo in gošče, samo ž njimi moram. Moja želja se je že nagibala, hotel sem že iti ž njimi. Pa, kakor angelj varuh pride Ivan in mi pravi: Ti, Franček, danes greva na shod mladeniške zveze, pride govornik iz Maribora. To bo lepo. Fantje, še vi pojdite z nama, da se kaj lepega naučite. A vsaka beseda je bila zastoj pri teli fantih. Ples, rajanje, muzika in popivanje jim je bilo več kot vse drugo. Jaz sem nekako nerad ubogal Ivana. A prav sem imel, da sem ga ubogal! Ta shod mi je nekako pripomogel, da sem dobil še večje veselje do izobrazbe in organizacije. In kaj pa oni moji tovariši? Kako so kaj plesali in rajali? Žalosten odgovor: Stepli so se! Nastal je prepir radi nekega dekleta. Enega fanta so ubili, 3 so bili pa tako zdelani z nožmi, da so jih mo-

rali prepeljati v bolnišnico, 5 pa so jih orožniki odgnali v ječo. Eden je bil obsojen na 7 let, 2 na 3 leta, 2 pa na 6 mesecev težke ječe. Koliko se je pretočilo solz, koliko bolesti in žalosti so prestali stariši in koliko sramote so trpeli obsojenci. Vse kaže s prstom za njimi: Ubijalci! — Kratka povest, a poučna za tebe, slovenski mladenič. Glejte, če bi bil jaz ubogal svoje, tedaj tako vesele tovariše, ali ne bi bil gotovo tudi jaz žrtev tistega plesa? Tako pa me je moj prijatelj in pa naša mladinska organizacija rešila gotove pogube! In koliko zalih slovenskih fantov bi se dalo na ta način, kakor mene Ivan, rešiti! Mladenci! Orli! Bodite apostoli, rešitelji svojih tovarišev! Storite tako, kot je storil moj Ivan!

Branislav.

Kje naj išče slovenski mladenič-

Orel moči in poguma? Danšnes ima vsak človek, ki hoče pošteno živeti, nešteto sovražnikov; kaj še-le zlasti mi katoliški mladeniči-Orli. Na eni strani štajercijanci, na drugi liberalci in razni lahkomišljeni ljudje. Ki nimajo sploh nobenega pojma o življenju, temveč hrepene le po sladnostih in življanju, katero jim nudi svet. Ip zlasti ti poslednji so dostikrat najbolj nadežni. Ako vidijo v cerkvi mladeniča, svojega vrstnika, da se lepo dostojno obnaša in opravlja pobožno svojo molitev, ga imajo že kar za celega -- farja — kakor pravijo. In ako gre potem po cesti, preziraje vsako krčmo, domov, se mu pa posmehuje in obračajo hrbet. Ni menda povsod tako, a vendar se to večkrat dogaja, to vem iz lastne izkušnje, kako so se mi izpočetka rogali, ko sem začel voditi orlovske organizacije pri nas. Sedaj so se seveda že privadili temu mojemu nastopanju, in videč, da nič ne opravijo, me puste sedaj pri miru. — Dostikrat je ravno to, kar oplašči naše fante, da zapuste našo organizacijo in se obupano prepuste viliarjem sveta. Zato je pa zelo težavno, ostati trden in neomahljiv značaj. Treba je veliko samopremagovanja; dostikrat si je treba za-

tisniti ušesa, ko ti lete iz raznih kotov in žganjaren nasproti same zabavljiče. Le močen značaj more vse to premagati. Kje pa naj jemlamo in zajemamo moč drugje kot pri Njem, ki je najmočnejši, v Zakramentu ljubezni. Slovenski mladenič-Orel naj se ne zadovolji samo s tem, da zadosti le svoji verski dolžnosti in prejme sveta zakramente samo enkrat v letu. Ne! Tako delajo vsi najnavadnejši ljudje ki se ne brigajo za drugo, kot za svoje gospodarstvo, službo in premoženje. Orel pa naj bi redno vsaj vsak mesec obiskal nebeško gostijo; kateremu pa je mogoče, tisti naj bi pa po želji svetega Očeta pristopil vsak dan k mizi Gospodovi, in tako postal že na tem svetu deležen velikih dobrot in milosti, katere deli Gospod svojim zvestim. Tukaj, dragi bratje Orli, je naše mesto, tu je neizčrpnljivi studenec milosti, iz katerega moramo zelo pridno zajemati; tu najdemo dovolj moči, katere potrebujemo, da zmagamo napore in trpljenje na trnjevi poti življenja k našemu cilju. Morša bi mi kateri ugovarjal, češ, saj vendar mladenič, ki mora težko delati, ne more vzdržati, da ne bi storil smrtnega greha. Res, prav previden mora biti. Saj pa tudi ne rečem, da bi moral kar takoj začeti s pogostim vsakdanjim svetim obhajilom. Za to je treba veliko vaje, preden se doseže tolika popolnost. Oprimi se, dragi brat-Orel, tega načrta: najprej nekaj mesecev mesečno preijemanje sv. zakramentov, potem vsake 3 tedne, čez nekaj časa vsakih 14 dni, in končno bo pa že tvoj duhovni vodja, katerega si moreš naprositi in se ga oprijeti stakno, spoznal, kdaj si dosegel že toliko popolnosti, da lahko vsak dan ali večkrat na tečen z mirno vestjo pristopaš k studencu milosti. Predragi, to je lestvica, po kateri stopaj k mizi Gospodovi in si na biraj moči, da boš mogel vse težave pogumno premagati. Ako se boš te milosti obilno udeleževal, potem sem ti jaz porok, da boš lahko pogumno korakal v naši mladi orlovski četi. Nasprotniki pa bodo, videč da si trden in ne-

omačljiv, pometali puške v koruzo in te pustili na miru. S svojim mirnim nastopom in hladnokrvnostjo boš več dosegel, kot pa če jim ugovarjaš na razne zabavljiče. Torej bratje-Orli, bodimo močni v Gospodu! Otmimo se iz sužnosti sveta in:

Iščimo bratje si svobode prave!

množimo število si dušnih vrlin!

Naš duh pa naj plava v jasne višave,
Kot Orel, kralj zračnih višln.

Radoslav Posavski.

Orli na Koroškem.

Orlova organizacija je tudi začela že krepko delovati na Koroškem. Doselej je 5 odsekov, in sicer v Celovcu, v Št. Janžu, v Pliberku, v Dobrli vasi in v Velikovecu. Članov je 104. Novo ustanovljena „Podzveza Orlov za Koroško“ bo Orlovo idejo odslej krepko širila po Koroškem. Predsednik Podzveze je g. Franc Smodej, načelnik tov. Male iz Št. Janža. 8. in 9. marca namerava prirediti Podzveza prvi vadiateljski tečaj za Koroško v Celovcu. V preteklem letu je poslala zveza 13krat vadiatelje na deželo, in sicer v Pliberk, Dobrlo vas in Globasnico. Največja ovira Orlove organizacije je bila prepoved uniforme od strani okrajnega glavarstva v Celovcu.

† Matiju Šinko,

predsedniku Orla v Središču.

Zvonovi tožno so doneli
čez hrib in plan z visokih lin;
s slovesnim glasom so zapeli
«Končal je težki boj trpin».

Končan je boj! . . . In s tem končana
življenja trnjeva je pot; —
a srečna duša odpeljana
je v boljši, lepši kraj od tod.

Zasnul si mirno, sladko spanje,
dobrotnik naš, ti blagi mož,
kaj mar Ti jok in vzdihovanje
in grobni venci bujnih rož!?

Ti srečen si . . . A na gomili
ostali plakajo bridko,
ki s Teboj mnogo izgubili, —
zavetnika, — očeta so!

Ime ni Tvoje slavnoznano,
poznal Te ni ne kralj, ne car,
a vendar v srcih uklesano
ostane mnogih Ti vsikdar.

Ti zvezdam potov nisi risal
in vencev pesmi nisi vil,
učenih bukev nisi pisal
in mnogo slavljen nisi bil.

A vendar knjige če beležne
življenja Tvojega odprem,
vrline zlate, nedosežne
in dela blaga tu uzrem.

Kot pravi mož si v resnem boju,
za ljudstvo svoje trdno stal
in še v zasluženem pokoju
rok nisi kajžema držal.

A danes v tesnem grobu snivaš
presladko spanje, blagi mož!
Pokoj nemoten tu uživaš
in vekomaj ga vžival boš!

Pa glej o dragi! Na gomili
mladenčev četica stoji
Li nič, li nič se ti ne smili?
Morda na njo pozabil si?

Za vzore te se mi borimo,
naj buta v nas peklá drakón!
Kot Orli pravi zmir stojimo,
a v srcih nam živi naj — On!

J. A.

Pod vaško lipo.

Fantje, ne dajmo se!

Gospod urednik! Na roge ste me
spravili. Vaša prijazna opazka v list-
nici zadnje številke „Našega Doma“
me je zadela. Fantje dremljete, tako
so mi zvene le one vrstice.

Toda nisem eden tistih, ki se da-
jo kar tako-le ugnati. Dokazati sem
vam mislil, g. urednik, dokazati črno
na belem, da ste nas prejšnjo prijel.
Poiskal sem nekaj številčk „Našega Do-
ma“ iz zadnjega časa in iskal v njih
navdušene dopise in članke izpod na-
šega peresa. Ampak povedal bom po
pravici, čudno čustvo me je obšlo, ne
vem, ali je bilo nekoliko nevošljivosti
zraven, ali pa je bila samo zavest, da
ste g. urednik prav imeli, ko ste rek-
li, da se dekleta vse bolje držijo. Saj
je res čudno, če se pomisli, kako mar-
ljiva so naša dekleta. Ko sem pred le-
tom čital njihove lepe dopise, sem se
tolažil s tem, da jim bo že enkrat prej
ali slej zmanjkalo gradiva in takrat
bomo stopili na konja mi fantje. Ali če
pogledamo danes številko za števko,
moramo priznati, da še prav nič ne

To četo, ki v življenju svojem
si ljubil kakor luč oči!
To četo, ki je v varstvu Tvojem
le rastla v vstrajnosti, moči?

Gotovo ne. Stotera hvala!
Ne zabiš svojih Ti sinov;
ljubezen Tvoja pošiljala
še mnog bo, mnog jim blagoslov.

O bratje dragi, hrabra četa!
Vi čujte še besedic par,
ki naj jih vodi misel sveta,
goji vaš slednji, srčni vdar:

«Zgubili z njim smo res očeta,
zgubili mnogo, mnogo smo.
A nekaj, draga bratska četa,
od njega mi sprejeli smo!

Ljubezni žar do domovine
ljubav do svete vere j' to!
Iz src naj naših ta ne zgine
nikdar, nikdar! — Narj večna bo!

kaže, da bi se moja tolažba izpolnila.
Bog nas varuj, fantje! Ali bomo še
nadalje držali roke v žepih? Ali bomo
mirno gledali, da se bo reklo: Naši
fantje niso nič več kot so bili!?

Ne, tega pa ne!

Gospod urednik so bili tako pri-
jazni, da so nam odstopili prostor
„Pod vaško lipo“. Sedaj pa tovariši,
na plan, lipo je košata, hladna senca
je pod njo; tukaj se zbirajmo k po-
menku! Povedali si bomo svoje izkuš-
nje, vprašali za svet, delali si korajžo
za boje. Prišel bo kmečki sin. Pozdrav-
ljen! Z žuljavo roko bo napisal, kaj
ovira našega kmeta pri gospodarskem
napredku. Izkušen fant je že, v prvih
vrstah našega mladepiškega preporo-
da je že bil. Koliko nam bo lahko po-
vedal! — Prišli bodo mlajši fantje. Z
veseljem jih bomo sprejeli v svoj log.
Ravnokar so se poslovili od šole, kam
naj gredo sedaj, veliko se imajo še u-
čiti? Vabijo jih v razne dvomljive dru-
žbe, kjer se bodo izkvarili. Mi pa jim
bomo dali prostora pod vaško lipo in
jim stali na strani s svetom in izkuš-

njami. — Prišel bo delavec. V tovarniškem dimu si služi svoj kruh. Povedal nam bo lahko, da se tudi sreči boja in surovosti raznih teroristov lahko ohrani pošteno slovensko srce. In slednjič bo prišel tudi kak rokodelski pomočnik, ki ga je gnala ukaželjnost v široki svet. Videl je tam bogastvo in umetnost, ali malo sreče in zadovoljnosti. Povedal nam bo, kako ne najde zaveden slovenski mladenič nikjer drugod zadovoljnosti, kakor med brati v ljubi naši domovini.

Raznih stanov in razne starosti se bomo zbirali pod košato lipo, ali med nami bo vedno vladala tista bratska vez, ki naš je družila tudi dosedaj vsikdar v bojih in nas vodila do uspehov.

Veseli nas pridnost slovenskih deklet, naj bi take ostale. Zavidati jim ne smemo, ali pustiti se jim pa tudi ne smemo! Pa naj se razvije med nami plemenito tekmovanje v dobrem. Bomo videli, kdo bo hujši.

Zato pa, fantje: Pero v roke in „poč vaško lipo“! Na dan z vsem, kar nas mori! Pokažimo tudi javno enkrat, da se goje med nami tudi drugi ideali, kakor pa so šnops in pretepi. Ako bomo pa sedaj tiho, ko so nas g. urednik sami povabili, potem se bodo marljiva dekleta iz naš norčevala in prav bodo imela, saj smo sami krivi, da je tako. Odslej bode drugače. Torej fantje, na svidenje „poč vaško lipo“!

Stara sablja.

Dekliški vrtec.

Pripravimo pot Gospodu! Predrage sestrice! S tihimi koraki se približuje Velika noč, praznik vstajenja Gospodovega, zatorej brzo na delo, da pripravimo dostojno pot Gospodu. Kako pa naj to storimo? Očistimo svojo vest v sv. velikonočni spovedi, to je itak naša dolžnost, kar nam pa ne bo di dovolj, ampak skrbeti moramo, da je ne zanemarijo tudi drugi, ker to se današnji še rado zgodi. Poznam ljudi, ki že po več let niso bili pri spovedi in sv. obhajilu. Kako potrebno je, take grešnike pregovoriti, da opravijo sv. velikonočno spoved.

Mogoče si ti, draga sestra, dobra hčerka Marijina ali vneta članica Dekliške zveze, tvoj oče ali brat se pa malo zmeni za cerkev in sv. zakramente ter mu ni mar, kaj zapoveduje četrta cerkvena zapoved. Opomni ga, poskusi, mogoče ga pregovoriš, toda le s prijaznimi besedami, ker lepa beseda lepo mesto najde. Če se ti posreči, si mu pripravila pot v Gospodovo Sree. Druga ima vrstnico, s katero sta hodili skupaj v šolo, pozneje je pa zašla v slabo družčino in pozabila, kaj zahteva sv. cerkev ali se pa boji zaradi svojih pregreh iti k spovedi. Tudi tukaj je prijazna beseda na pravem me-

stu in če te uboga, pripravila si pot Gospodu, za katero te čaka obilno plačilo v nebesih. Kdor odvrne enega grešnika od njegove krive poti, pokrtil bo več velikih števil grehov, a če zabranimo le en smrtni greh, storimo premenitno dobro delo. Vesele velikonočne praznike in mnogo piršov želi vsem prijateljicam „Našega Doma“ vaša sestra Mimica.

Kar svet odobrava, to mi sovražimo. Kdor je od sveta, ta ni otrok božji! Kadar pa otroci tega sveta zapazijo, da smo sklenile pobožno živeti, bodo pognali nad nas jezero pušic strupenih obrekovanj in govorov, in razglašali naše življenje za hinavsko in potuhnjeno. Rekli bodo: Ker je svet svoje obličje obrnil od nas, zato smo od njega zaničevane potegnile z Bogom. Naši prijatelji pa si bodo prizadevali, nam dati po svojih mislih prav prijaznih in dobrih nasvetov. Rekli bodo, da vsled pobožnega življenja postanemo otožne, da nismo več tako skrbne v hišnih opravkih; marsikateri bo rekel: Na svetu se mora s svetom živeti, uživaj svet, dokler je človek mlad. — Tako svet! Ali draga dekleta! Vse to je nespametno govorjenje. Otrokom sveta ni na skrbi naša sreča, ne na-

še zdravje, temveč nas za-se želi pridobiti in nas s seboj vreč pogubiti. Zveličar pravi: „Ako bi bili vi od tega sveta, bi vas svet ljubil, ker pa niste od tega sveta, zato vas pa svet sovraži. Naj že delamo kakorkoli hočemo, svet bo zoper nas. Ako ostane, mo dolgo v spovednici, bo vpraševal, česa se tako dolgo izpovedujemo; ako se mudimo kratko, poreče, da nismo prav opravile. Svet pazi na vsa naša dejanja in zavoljo ene jezne besede se bo rotil, da smo neznosne. Jeza posvetnjakov mu je srčnost, njih lakomnost varčnost; pohlevnost otrok božjih pa mu je abotnost. Kdo bi ne spoznal iz tega, da je svet krivičen sodnik, dober in mil do svojih, pa oster do božjih otrok. Zato pa pustimo slepi svet, naj kriči, dokler se mu ljubi, naj vpije kakor ponočna sova, ki pođnevne ptice plaši. Bodimo stanovitne, nepremakljive v svojih sklepih. Naša stanovitnost naj spričuje, da nam je bila resnica, ko smo se Bogu darovale in zastavi pobožnosti prisegle zlasti tedaj, ko smo stopile v Marijine družbe. Ne upoštevajmo, ako nas svet zaničuje. Saj pravi ljubi Zveličar: Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpe, ker njih je nebesko kraljestvo. — Za nas je velike koristi, ako se vzdigne svet v opravljenosti in zaničevanju zoper nas, ker le takrat se pokaže, ako je naša pobožnost prava, ker prava pobožnost je večno trdna in stanovitna, hinavščina pa zgineva kot oblak in se kot dim razkadi. — Držimo, draga dekleta, krepko za veslo, ne ozirajte se na levo, ne na desno, da se naš čoln življenja ne vtopi v šumečih valovih malopridnega sveta, kateremu zakličemo:

Le trudi se sprijeni svet,
nas za-se pridobiti;
kar nas slovenskih je deklet,
organiziranih močnih čet,

ne moreš nikdar v svoje zanjke si
vloviti!

Veselo Alelujo želi vsem, posebno
pa Celjankam N. Ž. . . .

V zadnji številki „Našega Doma“
sem čitala v dekliškem vrten člarek

Pepice S. Dasi še nikoli nisem pisala v časopis, se me je vendar polastila želja k pisateljstvu, ker pisateljica je obljubila, da, kdor se bo pridno oglasil v „Našem Domu“, dobi od nje zaželjenih bonbončkov. Sicer pa ne vem, če bo urednik sprejel moje delo. (Ko bi bili že poslali za to številko kaj cvetja, bili bi že te skrbi prosti. Op. uredništva.) Namen imam, če mi bo šlo srečno izpod rok, se večkrat zglasiti. Pred vsem pa se moram opravičiti, da v resnici nisem mislila na bonbončke, ker po njih radi zobje bole, — in bi lahko tudi kdo mislil, da sem taka sladkosnedenka — marveč zvalile so me njene mične besede, ker vem, da če se človek bolj vežba v tem oziru, tem bolje je za njega. Kajti danes, če več znaš, tem lažje živiš.

Pavla.

Odgovor na drugo vprašanje. (Naš narod). Naš narod želi, da ga tudi me mladenke branimo in mu ohranimo njegove svetinje, ker se zaveda, da je njegova sreča in blagostanje, v polni meri odvisna od narodno-zavednega ženstva. Zato po svojih velikih narodnih sinovih večkrat toži: Nimamo dobrih mater, zato naš narod propada. Up in blagor naroda je le dobro vzgojena, nepokvarjena mladina, ki pa pride le neposredno iz rok narodno-zavednih, izobraženih mater. Ako prebiramo cerkveno ali narodno zgodovino, večkrat najdemo, kako dobre matere so imeli razni veliki možje. Konstantin Veliki je imel vzgledno, bogoljubno mater sv. Heleno, ki ga je brezdomno lepo vzgojila, kakor kaže njegovo življenje. Ako je mladina v pravem krščanskem duhu vzgojena, potem je pobožna, narodnozavedna in izobražena, in ni se treba bati propada narodu, državi in ne cerkvi.

Rod stari, hira, gine,

Bodočnost je mladine!

Neki sloveči pridigar je rekel sledeče: Umetnost nad vse umetnosti, je prava vzgoja otrok. Vsak umetnik se mora v svoji stroki dolgo uriti, da doseže svoj cilj. Ali si pa me dekleta ne bomo prizadevale in se urile, ako je katero izmed nas Bog odločil v stroko največje umetnosti, k vzgoji otrok, da znamo zadostiti željam svojega naroda. Zapomnimo si besede: Kakoršne matere, takšne družine, takšen celi narod.

Brezdomno je imel slovenski narod v prejšnjih časih mnogo nezavednih mater, ktere niso znale ceniti njega in njegovih dragih svetinj, milega materinega jezika, njegovih običajev itd., ter v svoji nevednosti svoje potomce vzgojile brez vse ljubezni do njega, in zakrivile, da je naš mili slovenski narod bil tako zaničevan in teptan, in še zdaj stiskan od strani drugih narodov. Pa hvala Bogu, sedaj

že vstaja in se probuja na vseh koncih in krajih naše mile Slovenije, in me dekleta hočemo delati z vsemi silami, da popravimo, kar so prednamske matere zagrešile, da branimo narod pred navali tujece in s tem najlepše ohranimo njegove svetinje!

Mal smo narod; a v njem neznanska, silna moč!

Ne bo nas zagnila tujstva noč!

Ker za narod svoj — gremo nad sovraga!

Če tudi hud je boj — pa bo tem lepša zmaga!

Celjanka N. Ž.

Odgovor na pet vprašanj gđc. Pepice

Senica. 1. Da, tudi me smo dolžne bojevati se za svoj narod. Narodno delo naših deklet v »Dekliški zvezi« na verski podlagi doseže sad poznejše prave vzgoje naše bolj k slabemu kot k dobremu nagnjene mladine. 2. Mati prva vzgojiteljica otrok. Dajte nam dobrih mater in upam si izpreobniti ves svet, so pisali sv. Oče. Ali ne izidejo ravno iz naših katoliških organizacij najboljše žene, katere s svojim delovanjem lahko izpreobračajo ne samo svoje može, ampak cele vasi, cele občine? Narod spozna, da je le v duhu kat. organizacij izobražena mladenka, kot žena, zmožna dajati lep vzgled s poštenim, pobožnim življenjem in ohraniti narodu vir in podlago vse sreče in vsega zadovoljstva — »sv. vero!« — 3. Da delo v »Dekliški zvezi« ne zaspi in se med spanjem ne priklati kakšna — poturica — katera bi počasi kakor gnilo jabolko lahko okužila sto drugih. Ako bi nasprotniki opazili zaspianost »Dekl. zveze«, začeli bi sami delovati in odtegovati naša dekleta od Dekl. zveze! 4. Takšno dekle je, ali moralno pokvarjeno ali hudobno, ali pa zaspiano in nevedno. Prvo in drugo poizkusimo izpreobniti z ljubeznjivostjo in z darom našega jezika, nikdar pa jih ne silimo v naše organizacije, da nam s slabim zgledom ne pokvarijo poštenih deklet. Lepa beseda najde lepo mesto. Ako pa nič ne pomaga, pustimo jih. Mogoče pa le same spoznajo, da je delo zavedne mladenke v Dekl. zvezi nekaj idealnega. — Zaspiane pa je naša dolžnost vzbuditi in jim dokazati, da — brez dela ni jela — da brez družtvenega dela nikakor ne moremo dospeti do višje stopnje do — popolne izobrazbe. — Za nevedne pa stori-mo duhovno delo usmiljenja, katerega nam katekizem priporoča. Učimo nevedne, razložimo jim pomen naših organizacij in ob koncu leta ne bode zastoj naš trud naše delo! 5. Dekl. ta delujmo na to, da se ustanovi od mnogih deklet tolikokrat zaželjeni telovadni odsek slovenskih »Orlic«, s posebno telovadbo, prikladno poštenemu dekletu. To bode posebno pri mlajših vzbudilo veselje za vstop v naše Dekliške zveze. Za starejše pa ustanovimo častne diplome darila sploh. Kako? Vsako dekle, katera bode tako srečna, da bo skozi petdeset let zvesta članica Dekliške zveze, dobi od nas mlajših vsako leto po preteku petdesetih let lepo darilo. Meni še manjka 43 let. Že kar danes se zavežem s častno besedo, da prvi petdeset-letni članici po svoji slabi zmožnosti nashkam podobo »dobrega pastirja« kateri je iz trnja izvlekel ovčico, jo zadel na

rame, da jo ponese v nebesa. A na okvir bom naslikala znane dekliške rožice: »Lilijo, naš dekliški znak, vrtnico hrepenenje, klinček ljubezen, rožmarin upanje nanj, kateremu je posušeno služila skozi petdeset let. A šopek omenjenih rožic bom okrasila s spominčicami v znak spomina na vse lepe urice v Dekliški zvezi!« S tem pa ni rečeno, da bi morale vse samice ostati. Ampak moj nasvet bi bil, da se vsaki nevesti iz Dekliške zveze oziroma Marijine družbe pokloni ob poroki med primernim govorom krasen šopek oziroma kaj drugega. Toda to je samo enkrat, dočim bodo poprej imenovane vsako leto obdarovane. — Nadalje naj bi predsednice oziroma odbornice Dekliških zvez poskrbele, da se priredi več gospodinjskih tečajev o knjigovodstvu, ročnem delu, kuharstvu, živinoreji, poljedelstvu itd. Poučevalo naj bi se teoretično in praktično. V ta namen naj imenovana dekleta naprosijo umetnih, izkušenih predavateljev in predavateljic. Pri vsem tem pa da ne zabijo posebej naprositi slavnostnih govornikov, kateri naj bi razmotrivali »o ženskem vprašanju!« Seveda je za podučne gospodinjske tečaje treba velike agitacije, da se tudi izplača. Da pa bodo dekleta z veseljem se udeleževala podučnih tečajev je naša dolžnost z govori na naših sestankih dokazati, kako potrebna je izobrazba za naša dekleta. — Najbolj pa bode v prid domovini in njeni mladini ako se začnemo resno potegovati za »žensko volilno pravico!«

Radi pomanjkanja prostora mi ni bilo mogoče ponavljati tudi vprašanj Upam da mi gđc. Pepca gotovo oprostí. Z željo, da nam stavi še več podobnih vprašanj, pozdravljam Njo kot druge članice Dekliških zvez.

Lizika.

Dostavek uredništva: Na željo o ustanovitvi »Orlic« opozorilo bo uredništvo predsednika »Štajerske podzveze Orlov«; morebiti nam kmalu pove ali še bolje napiše svoje misli o taki organizaciji; misel se da izvršiti, saj vidimo tudi Sokolice včasih nastopati, zakaj bi Orlice ne. Tudi misel o tečajih je vredna uvaževanja; navadno se je tudi pri različnih poučnih tečajih, ki so se vršili po Spodnjem Štajerju, govorilo izrecno ali vsaj omenilo tudi vprašanj, ki se tičejo ženstva sploh.

Dekliško delovanje v blagor domovine. Prvič delujemo za svojo domovino, ako ostanemo doma, in ne hodimo brez nujnih razlogov v mesta in tuje kraje služiti in si dela iskat. To je namreč mnogokrat največa nesreča za slovensko dekle. Marsiktera prej doma pridna mladenka se čisto popači; če ne pride pokvarjena domov, se na tu, em omoži z brezvercem ali nemčurjem ter postane Nemka svoj materni jezik pa tepta v blato, neče ga več poznati in tako manjša število Slovencev. To je huda rana za naš mali narod. Predrage miadenke,

¹ op. ured. Morebiti bi postala v tem ali onem društvu ta prostovoljna dača malo težavna. Pa tolažimo se, da je še dovolj časa do prvih petdesetletnic.

² Op. ured. Pa po angleškem in ameriškanskem načinu bi to ne bilo dobro.

bodimo zavedne Slovenke! Ne hodimo v tujino ki postane za nas lahko pogubna. Drugič delujemo za narodni blagor ako podpiramo dobre, krščanske, slovenske časnike. Naročimo si jih najprej same, potem si pa na vso moč prizadevamo, da si jih naročijo tudi drugi. Agitirajmo za prelep list »Naš Dom«, ki je urejen kakor nalašč za mladino. V njem najdemo veliko lepega in poduljivega. Naš Dom mora imeti vsaka mladenka, katera se hoče prištevati med sedanjo izobraženo mladino. Nadalje agitirajmo za cerkveni list »Bogoljub« ki je posebno za Marijine družbe jako potreben. Bogoljub mora čitati vsaka Marijina družbenica! Pravijo, da družbenica, ki ne čita Bogoljuba, stoji samo z eno nogo v Marijini družbi. Predrage tovarišice, tega pa ne, da bi samo z eno nogo stale v Marijini družbi. Agitirajmo tudi za Slov. Gosp. in druge izrecno krščanske liste, na drugi strani si pa moramo na vso moč prizadevati, da odpravimo brezversko časopisje, ki vliva v mlada srca strup. Da ne bomo omagale pa ne pozabimo častiti Marijo! Marija naj nam bo vodnica v našem boju, da bomo enkrat vesele z njo vred dvignile belo zastavo in si pod Njenim plaščem oddahnile od posvetnega boja. Mla-

denke, če bomo delovale z Marijino pomočjo za blagor milega, slovenskega naroda, ne bo naše delo brezvspešno, zmaga bo naša, kar iz srca želi mladenka iz Žetal.

Bodi snažna in redna! Draga slovenska deklica, si zaposlena doma pri ognjišču, stanovanju itd. Mogoče si celo sama, da vodiš gospodinjstvo, toraj je tembolj treba, da si snažna in redna. Bodi vedno snažno oblečena, posebno pa, ako imaš opraviti s kuho. V kuhinji naj vlada snaga in red. Od najmanše skodelice bodi vse lepo pomito in na svoje mesto djano. Ravno tako naj bodo sobe, posebno pa spalnice v snagi in redu. Tla pomij vsak teden ali vsakih štirinajst dni. Mize, stole, klopi itd. po gotovo vsak teden. Postelje naj bodo vedno v najlepšem redu. Boljša je preprosta, pa snažna, kakor pa dragocena, pa vmazana postelja. — Toraj draga mladenka, drži se pravila:

Vsa obleka snažna vedno,
Sobe vse, pohištvo čedno.
Snažne roke, bel obraz —
To naj bode ženski kras.

Pozdravljene od mladenke Paške vasi.

Dobri nasveti.

O slogi med fanti. Tu in tam se včasih vname sovražstvo med fanti domačih in tujih vasij, iz njega pride rad napad, boj včasih pa še kaj hujšega. Kjer so ustanovljene Marijine družbe. Mladeniške zveze, ter so mladeniči prijatelji katoliških organizacij in zvesti družbenim pravilom tam vlada še zastopnost in lepa složnost med fanti. Kako preslepi in zmoti sovražstvo o tem dva resnična dogodka. V nekem kraju je služil hlapec, ki je bil v jezi in sporu z drugimi fanti. Neki večer, ko se odpravi k počitku zasiši, da se nekdo bliža po stopnicah, katere so vodile v njegovo spalnico. Meneč, da pride nad njega njegovi nasprotnik, vzame kol in čaka. Ko pride oni vrh stopnjic, mahne pri-

pravljeni po nesrečnežu, ki pade smrtno zadet. Kako se pa prestraši ko vidi da je ubil svojega prijatelja v zmoti. V drugem kraju je šel fant na izzivanje drugih v oddaljen kraj. Vzel je sabo močnejšega brata; zanašajoč se na svojo moč in korajžo, približata se ponoči nasprotnikom. Ti planejo proti njima; prvi zbeži, drugega pa neusmiljeno stenejo, da kmalo sklene svoje mlado življenje. Dragi fantje, varujmo se spora in sovrašva;

Zastopnost, ter sloga med nami naj bo,
Se jeze, sovrašva varujmo skrbno;
Saj Bog sam zahteva in to nam veli
Vsak bratsko ljubezen da v srcu goji.
Podšavniški.

Društveni glasnik.

Sv. Jurij v Slov. gor. B. Dekliška zveza.
O prvem shodu, 14. prosinca je Naš Dom tudi že poročal v št. 4. Drugi shod 25. svečana o priliki društvenega občnega zbora. M. Androjnova je podala poročilo o zvezinem delovanju. Rotman Julka poziva tovarišice, da se skrbno oklenejo zveze, v kateri najdejo pravo izobrazbo, pa tudi pošteno zabavo. Tre tji shod 19. maja. Müller Viktorija opisuje na podlagi pesnikovih besed — v službah težkih mró telesa, v družbah slabih duše mrónevarnosti mestnega poselskega življenja. M. Androjnova pojasnuje vzroke, ki tirajo marsikatero kmečko deklo v mesto. Večina vzrokov je graje in obsojbe vredna n. pr. nepokorščina do starišev, bojazen pred kmečkim delom, ki se ga marsikatera sramuje, dostikrat tudi želja po ničvrednem življenju, kakor tudi upanje na mestne ugodnosti. Mestni nižji naraščaj tvorijo več-

noma slovenski ljudje, ki so zašli v mestno življenje. Priporoča tovarišicam pridnost in poštenost na domači zemlji. Rotman Julka prednaša Gregorčičevo: »Moj vrt z zelenjem ograjen«. Rožice tri; vera, upanje. Ljubezen, naj bodo duhovne cvetlice vsakega dekliškega srca. Življenje po teh čednostih bi prineslo tudi domovini prospeh in blagoslov. Zlasti ljubezen, ki je tako iznajdljiva, naj bo stanovitna in vsak še tako majhen dar iz ljubezni darovan, bo velikega pomena v celoti. Grajfoner M. predava Marijino pesem »Komu, povej mi, majnik zornik«. Kar je krasni maj za naravo, ki ravno v tem mesecu najbolj časti Marijo, to naj bo plemenita, značajna mladina za domovino. Naj bo njen kras, njeno veselje, ponos! Četrtri shod 21. julija. Shoda so se udeležile zastopnice šentlenartske in jareninske dekliške zveze. Shod je posvečen Slomšekovem spominu. Du h.

v o d. pojasni pomen Slomškega delovanja za slov. ljudstvo. V tem letu naj mladenke vstrajno agitirajo za naše časopise, ki prav posebno izvršuje in nadaljuje delo v Slomškovem duhu. Opozarja mladenke na njegove spise, ki se kratko pojasnujo, kakor se tudi razložijo nekatere njegove pesmi, Müller Viktorija deklamira Slomškov »Današnji svet«. K sklepu se zapoje nekaj Slomškovih pesmi. Peti shod in Slomškova slavnost pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 25. avgusta. O tem dekliškem taboru, katerega se je udeležilo nad 50 jurjevskih mladenk, je Naš Dom že poročal v št. 20 l. 1912. Šesti shod 8. grudnia. Shoda so se udeležile tudi šentjakobske mladenke. Has M. razpravlja navodilo: uči se v mladosti, kar hočeš postati v starosti. Priporoča tovaršicam, da pridno porabijo mladostni čas za izobrazbo. M. Androjnova opisuje slike iz balkanske vojske. Označuje zlasti junaštvo balkanskih žen in mladenk, ki so nam živ vzgled požrtvovalne domovinske ljubezni, ki izvira iz čednostnega, verskega življenja balkanskega ženstva. Naši jugoslovanski bratje se morajo ne v zadnji vrsti za svoje zmage zahvaliti svojemu ženstvu. Duh. v o d. razvije natančneje imenovane misli, pojasni na zemljevidu bojno polje in povdarja, naj bi se letos v Slomškovem jubilejnem letu uresničila Slomškova najgorečnejša želja, da bi se Slovani, zlasti na Balkanu, ko se tako zmagovito oproščajo turške sužnosti, se rešili tudi spon verskega razkola ter se vrili v naročje kat. cerkve. Pojasni mladenkam bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki jo je ustanovil Slomšek in ki jo naj poje vsak dober Slovenec! Tako se bo najbolj počastil Slomškov jubilej. Bračič Alojz deklamira Marijino: »Kako bi mogla po tej poti?« Pesem se pojasni in se mladenke zlasti z ozirom na Marijin praznik opozarjajo na njeno čednostno življenje, naj ga vestno posnemajo! Sedmi shod 26. prosinca 1913. Voditeljica Androjnova poroča, da je bilo zvezino delovanje v minulem letu zelo živahno. Vnema tovaršice, da se zavedajo svoje društvene dolžnosti tudi v novem letu, da pridno obiskujejo zvezine sestanke, da vestno uporabljajo prosti čas za uk in izobrazbo. Rotman Julka deklamira Gregorčičevo: »Naš narodni dom.« Pesem se razloži ter povdarja pomen skupne, močne društvene organizacije, ki naj tudi v tem letu družijo jurjevsko mladino pri delu za lastno izobrazbo in za procvit ožje in širne domovine, ki zlasti v sedanjih časih krvavo potrebuje delavnih, značajnih moči obojega spola. V tem pomozi Bog!

Sv. Jurij v Slov. gor. Poročilo o delovanju mladinskih zvez, v letu 1912. A. Mladeniška zveza. O prvem shodu, dne 7. prosinca je Naš Dom poročal v št. 4. Drugi shod 11. svečana. Priredila se je gledališka igra »Sanje«, ki jasno kaže propalost zapeljanega mladeniča in nasledke slabe tovaršije sploh. Pri prireditvi, ki je izvrstno uspela, je bila številno zastopana šentlenartska mladeniška zveza. Rop Anton je govoril o pomenu medsebojnih društvenih obiskov. Tretji shod 25. svečana o priliki občnega zbora. Caf Maks je

poročal o zvezinem delovanju v letu 1911, kakor je Naš Dom svoječasno že poročal. Četrty shod 12. maja. Duh. v o d. razpravlja, kako si naj mladenič vzgaja trdno, značajno voljo, ki bi morala biti geslo vsakega mladeniča. Knuplež Franc opiše razmere na Hrvaškem in pojasni pomen ustave in priporoča proučevanje raznih vladnih oblik. Duh. v o d. opozarja z ozirom na dunajske občinske volitve na velikansko važnost dobrega časopisja. Peti shod 14. julija. Duh. v o d. opozarja na Slomškov jubilej in razloži njegov pomen za Slovence. Prebere in pojasni Slomškova »Graja nemškutarjev«. Caf Maks razloži Slomškov poučni spis: Kako se obnašati v hudi uri in se zlasti varovati pred strelo? Knuplež Franc obrazloži utise z romanja na Trsat. Z ozirom na prepovedan mladeniški shod pri Sv. Tomažu pri Ormožu dne 7. julija se mladeniči opozarjajo, kako hočejo naši nasprotniki z vso kruto silo ovirati našo organizacijo in zadušiti naš narodni življenj. Šesti shod 15. avgusta pri Sv. Trojici v Slov. gor. O tem mladeniškem shodu, ki je bil združen z veličastno slavnostjo in ki se ga je udeležilo nad 30 jurjevskih mladeničev, je Naš Dom obširno poročal v št. 20 l. 1912. Sedmi shod 26. grudnia. Mladeniči so priredili Božično slavnost s petjem, z deklamacijami, z govori, z igro »Mojstra Križnika božični večer«. Mladeniči so jo zelo spretno uprizorili. Ljubki sta bili deklamaciji »Prišel je Kralj miru« (Kraja Jos.) in »Božična noč« (Barman M.) Dobro začrtan je bil govor o balkanski vojski. (A. Androjna). Duh. v o d. je povdarjal, kako je zlasti v sedanjih dneh, ko se med jugoslovanskimi brati odigravajo svetovnopomembni dogodki, potrebno temeljitejše znanje o južnih Slovanih, o njih slavi zgodovini, o njih šegah in navadah, o njih življenju sploh. Pojasni nekaj slik iz njihovega tugepolnega življenja. Osmi shod 26. prosinca 1913. o priliki društvenega občnega zbora. Caf Maks vnema tovaršice, da se tudi v tem letu številno udeležujejo zvezinih sestankov, njih skrb naj bo, da bo zveza tudi letos mogla razviti lepe slike svojega delovanja. Breznar Karol povdarja, da je duša društvenega delovanja skupna mladinska zveza s svojimi shodi in poučnimi sestanki, naj bodo privlačna sila za vsakega dobrega društvenega oz. zvezinega člana. Duh. v o d. zopet priporoča mladini naše časopise in agitacijo za naše liste zlasti sedaj v začetku novega leta. Omenja tri važne jubileje v letu 1913, ki so: 1600letnica osvoboditve kat. cerkve, 500letnica rešitve balkanskih narodov izpod turške sužnosti, 100letnica proraza in propada Napoleonovega. Izvaja primerne nauke. Zlasti se uresničuje v teh trojih zgodovinskih dogodkih nepobitna resnica, da se kaznuje vsaka hudobija, ki se zgodi zlasti kat. cerkvi.

Vurberg! 23. svečana je imela naša »Mladeniška zveza« skupno z bralnim društvom mesečno zborovanje. Mladenič Jakob Felicijan je govoril o velikem pomenu društvenih organizacij, ml. Domitar Franc je deklamiral pesem spomin »Slomšku«, č. g. župnik so razlagali zgodovino Turškega naroda, ml. Janez Rašl je

bodril fante k vstrajnemu delu v zvezi ter vsodbujal fante za govorniške vaje. Prihodnji mladeniški shod bo dne 16. marca. Mladeniči pridejo polnoštevilno.

Stanko.

Vurberg. Sestanek Dekl. zveze na prvo nedeljo meseca marca. Predsednica Paula Krefl je po pozdravu navduševala za vedno večji napredek v zvezi v tem letu. Tajnica Maika Minih je opozarjala, na kaj moramo biti ponosna posebno dekleta? 1., da smo krščanska, 2., da smo slovenska in 3., da smo kmečka dekleta. Marica Bašl je priporočala ljubezen do domovine in slovenskega naroda ter povdarjala: le kdor v resnici ljubi svoj narod in domovino, tisti se trudi za nje blagor, za procvit in napredek. Odbornica Micika Bezjak je opominjala dekleta, naj bo prva skrb storiti vse za nebesa in domovino. Marica Pirnik nas je svarila pred slabim berilom, priporočala dobre časopise. Urška Pivec je s svojim govorom vnela dekleta, naj bi bile vzgledne članice Marijine družbe. Rozika Gabrovec nam je orisala v navdušenem govoru najlepše čednosti dobre gospodinje, vernost, rodoljubnost in izobrazbo. Julika Lah je povdarjala, naj bi ne bilo najti med dekleti grdega plevla — nevošljivosti —, kar se velikokrat opaža med članicami M. d. ali D. z. Za tem sta sledili dve deklamaciji. Tovarišica Nanika Minih je deklamirala iz Bogoljuba lepo pesem »Kdaj pa si ti najbolj lepa?« Tončka Ilec pa »Smrt carja Samuela«. H koncu so nam podali č. g. voditelj mnogo lepih nauk. Da pa je bilo še bolj veselo, so skrbele naše pevke, ki so nam zapele krasno pesem »Slovenka sem, Slovenka bom ostala«. Da bi vsi sestanki bili tako častno obiskani kakor prvi, to je želja vaše tajnice

Malike.

Marenberg. Polletno poročilo o delovanju Dekl. zveze. 14. poučni sestanek se je vršil dne 14. avgusta. Kolar Mar. deklam. »Slomšku« k 50 letnici njegove smrti. Ter. Kolar razpravlja iz Bogoljuba o poklekovanju pred Najsvetejšim. Č. g. vod. podajo lepih nauk, posebno pa svarijo pred praznovanjem. 15. poučni shod, dne 13. oktobra. Vrtič Just. dekl. »Glasen zvonček naše vesti« (A. M. Slomšek). M. Sušnik razpravlja »v slogi je moč«. Shod se je zaključil s petjem. Prav lepo pa se je obnesla Slomškova slavnost dne 27. okt. Slavnostni govor je imel g. I. Fras. Kat. Veronik deklamira »Pozdrav« Vrtič Just. dekl. »Slava Slomšku« M. Veronik dekl. »Vijolica« T. Kolar govori o napredku »Dekl. zveze«, Krist. Mesner iz Mute, zbrane v imenu vrlih Mutužank lepo pozdravi, in potem v obširnem govoru razpravlja kako moramo mladenke skrbeti predvsem, da ohranimo sv. čistost. Vmes so še zapeli pevci par mičnih pesmij. Dne 24. dec. je priredila »Dekl. zveza« igro »pri gospodi« in božični prizor »Jezuščku v jaslicah«, s petjem in deklamacijami. Pozdravil nas je tudi mladenič F. Miklauc iz daljne Ribnice s prav lepo deklamacijo. Dne 6. januarja se je igra »pri gospodi ob obilni udeležbi zopet ponovila. Prav lepo sta deklamirali dve zastopnici iz Mute in sicer: »Stoji, stoji tam Beligrad« z ozirom na vojsko

na Balkanu, in »Jeftejeva prisega«. Marija Errih pa še deklamuje navdušeno »Slovenkam!« Kakšen sad pa bo obrodila zveza v letošnjem letu pa bomo še svoječasno poročali. Članica.

Št. Jur ob j. ž. Letno poročilo o Mladeniški zvezi. Občni zbor je bil dne 31. decembra 1911. Vinko Čretnik otvori zborovanje in vočji vsem veselo novo leto. G. duh. vod. Blaž Dvoršak naredi kratek pregled čez lansko leto, ter izrazi veselje nad lepo četo sotrudnikov. Vzbuja jim srčnost ter prosi, naj se ne vstrašijo ogromnega dela, ki jih čaka ne vstrašijo pa se naj tudi nasprotnikov, ker v Mladeniški zvezi oziroma v bralnem društvu si ostrijo orožje, s katerim potem v živo zadenejo vsakega klevetneža. Anton Kovačič deklamira pesmico za novo leto. Martin Soler govori o razvoju mladeniškega gibanja na Štajerskem. Nato se je vršila volitev predsednika izvoljen je bil Vinko Čretnik. Podpredsednik Golob Ivan in tajnik Martin Soler. Shod mladeniške zveze za sušec 3. 17. Čretnik Vinko otvori zborovanje s pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus in govori, da se mladenič tudi po zdravih spozna kakšen da je. Kozar Jožef deklamira zakaj sije solnce ob sobotah? Tajnik Martin Soler govori o namenu mladeniških zvez, Soler Ivan iz Botričnice deklamira: Gozdu. Mladeniški shod 3. aprila Sekolec Alojz deklamira mično pesmico iz Našega doma Pijancu. Soler Martin govori, da le tisti mladenič živi pošteno, ki je zvest mili slovenski domovini jo ljubi in se trudi za nje blagor. Kozar Jožef deklamira: Slovenski svet Marijin dom. Kradišnik Ivan deklamira: Mi mladi vstajamo. Duhov. vod. nam na kratko pojasnijo razmere na Hrvaškem. Dne 24. junija Soler Martin govori, kako se naj bojuje slovenski mladenič zoper sovražnike sv. katoliške cerkve. 17. julija duhovni vod. nam krasno obrazložijo svojstva o elektriki v naravi in kako jo zdaj rabijo za vsakovrstne reči. Mesečni shod za avgust 25. Duh. vod. govori o začetku šolstva; začeli so ga duhovniki v samostanih, in imajo pač duhovniki največ zaslug pri šolstvu. In kako bi jih brezverci radi zapodili iz šol, da bi se krščanski nauk nesmeli učiti kakor imajo že na Francoškem. Mesečni shod za september 15. Tajnik Davorin Soler govori o Marku Avijanju, ki je največ pripomogel k rešitvi Dunaja l. 1683. Janko Arzenšek deklamira: Slovenski svet: Evharističnemu zveličarju. Shod se je zaključil med velikim navdušenjem za češčenje presv. Rešnjega Telesa. Mesečni shod za oktober 18. Duh. vod. nam razložijo pomen in koristi zavaranja raznih nezgod. Lesjak Metod deklamira iz Našega Doma pesmico »Rodni hiši« Občni zbor se je vršil 17. Decembra 1912. Tajnik.

Rajhenburg. Zelo zanimiv je bil sestanek naše Dekliške zveze dne 2. sušca. Obiskale so nas tovarišice iz Vidma, med njimi predsednica tamošnje Dekliške zveze in pa predsednica posavskega okrožja Dekliških zvez, Minka Resnikova, ki je prevzela predsedništvo sestanka. Po pomejlivem nagovoru o pomenu združevanja slovenskih deklet poda besedo Ani Slivšek, ki govori, kako naj ljubi Slovenka svoj

jezik; v svarilen zgled vsem zaničevalcem svojega materinega jezika pa deklamira pesmico »Kamenit ribič«; — Požek Jožefa opominja tovarišice, naj bodo zlasti zdaj, v mladosti ubogljive svojim predstojnikom. Jankovič Neža omeni, da je prvo obrambno delo vsake mladenke to, da brani svoje poštenje in si pridobiva izobrazbe. To posamezno obrambno delo bo tudi ohranilo slovenski narod trden in neupogljiv nasproti vsem sovražnim silam. Pavlič Jožefa navdušuje članice, naj živijo po zgledu Marijinem. Krejan Ana deklamira pesem »Sveta Marjeta«, Pavlič Marija omeni, naj bi se oprijele lepega petja. H koncu govori g. duhovni voditelj o pogubnosti pijančevanja ter pokaže na podlagi sodnijskih zapiskov o raznih zločinih pijancev, kolika poguba je alkoholizem za posameznika, za cele družine in slednjič za ves narod. Omenja tudi, da je vsake članice Dekliške zveze sveta dolžnost, da se varuje kolikor mogoče vsake alkoholne pijače, vedno pa nesrečne nezmernosti, ki človeku vzame ves razum in ga tira v pogubo. O tem predmetu se hočemo še temeljiteje pogovoriti v prihodnjih sestankih. Po teh izvajanjih zaključil predsednica sestaneke z željo, da se vidimo prvo nedeljo meseca aprila v obilnejšem številu. Topot je bilo 70 udeleženk.

Konjice. XII. redno mesečno zborovanje 1. prosinca 1913. 1. Pozdrav predsednice. 2. Petje. 3. Gospa Kropelj predava o zdravilstvu in sicer: nekaj o srcu, o ranah, zastrupljenju, božjastnih napadih, obešencu, omedlevici, utopljenju in o zmrzajencu. 4. Jula Kumer glej N. D. st. 80. 5. Deklamacije: »Sreče dom« (Kukovič). 6. »Vrtec v dolini« (Dobočnik). 7. »Zimski večer« (Jevšenak). Dekl. zv. je priredila 26. pros. igro »Vestalka«, ki se je prav dobro obnesla. Cerkveni zbor je prav ubrano zapel: »Studenčku« in »Domovini«; dekliški zbor pa »Zadovoljnost«. I. redno mesečno zborovanje dne 9. svečana. Spored: 1. Petje — »Marija vir si nam veselja«, »Kmečko veselje« in »Popotnik«. 2. Tajnikar Vikt. deklamira A. Aškercovo: »Mutec Osojski«. Predsednica A. Solar govori: »O složnosti, ki naj vsa dekleta D. Z. veže v eno, nepremagljivo krdelo«. Obenem se je vršil občni zbor. Odbor se ni spremenil. Knjig se je prebralo od D. Z. 1910. Sedaj šteje naša Dekl. zv. 117. članic. Naša srčna želja je, da bi bila „vsa“ pridna dekleta konjiške nadžupnije v okrilju Dekl. zv. II. meseč-

no zborovanje 2. sušca: 1. Petje: »Pozdrav Brezmadežni«, »Rad bi tamkaj bil«, »Vodica« in »Veselje«. 2. Deklamacije: »Pri Mariji« (Kvas Cilka). »Stara mati« (Pavlič Jula). Gregorčičevo: »Kmečki hiši« (Jevšenak Tereza). 3. Govorčki: Skrb za lepoto naših domov — skrb slov. dekleta (Lamut Terezija iz Polen). Nesebičnost in požrtvovalnost v naših zvezah (Micka Rok). Resnična dogodba o plesu (Kračun Ana). Najbolj zdravi narod — kmečki — čisti — trezni narod — Slovenski (Kumer Jula). 4. Č. g. voditelj: V dekliški vrtec: Varčuj s časom, varčuj z zdravjem, varčuj z denarjem! Naznanjamo tudi, da bodeta imela Bralno društvo in Slovenska straža 16., t. j. na cvetno nedeljo po večernih redni občni zbor. Fantje se pripravljajo na lepo zgodovinsko igro »Garcia Moreno«, katero bodo uprizorili ob priliki 10letnice bralnega društva. Ljube sestre! Ako bomo res sledile navodilom in se ravnale po naukih, ki jih slišimo pri teh prekristnih predavanjih Dekl. zv., bodemo pač kaj lahko pokazale nasprotnemu svetu, kaj premore slovenska deklica, ki je previdna in vstrajna, pridna in neustrašena.

Brežice. Občni zbor dekliške zveze »Bogomila«, dne 16. februarja 1913. Udeležba ugodna. Po otvoritvi zborovanja, zapoje 1. zvezin zbor pesem »Vprašaj, čemu, da sem Slovenka.« 2. Prečita se poročilo tajnice. 3. Ferenčak Urša govori: naj že vendar dekleta spoznava koristi naše zveze in mesečnih shodov, se jih obilno udeležujejo in širijo misel »Apostolstva« in abstinence. S kratkimi besedami se zahvali č. g. duh. voditelju, za njih trud v pretečenem letu in prosi za naklonjenost še v prihodnje. 4. Č. g. duh. vodja opozorijo mladenke na pomen apostolskega delovanja in treznostnega dela zlasti z ozirom na sedanja vojsko. 5. Ana Koprivc: o bolniški postrežbi, katera se tolikanj pogreša v naši okolici. 6. Mici Gršak dekl.: Velikonočna. (Simon Gregorčič.) 7. Volitev odbora: Predsednica Milka Flis, namestnica Ana Koprivc, tajnica Zalka Ostreljč, blagajničarka Ana Pečnik, Urša Ferenčak in Narad Mari odbornici. 8. Predsednica se vsem lepo zahvali in zaključil shod ter prosi zborovalke, naj skrbe v prihodnje za obilnejšo udeležbo na mesečnih shodih. Dal Bog, da bi se vsi storjeni sklepi izvršili, potem s nemo upati boljše prihodnosti.

Tajnica.

Kratkočasnik.

Pojasnilo.

Stotnik (pri kompanijskem raportu):

»Še nekaj narednik (feldvebel)! Ljudje, ki stanujejo v bližini vojašnice se pritožujejo, da žvižgajo vojaki včasih jutraj po cele ure, da ni poslušati. Kaj je na tem?« Narednik: »Go-

spod stotnik, res da žvižgajo«. Stotnik: »Kaj pa imajo vojaki žvižgati?« Narednik: »Stvar je taka; žvižgajo samo tiste dni, ko imamo opoldne cmoke. Morajo žvižgati, ko režejo zemlje za cmoke, če bi ne žvižgali, bi mi pojedli pri rezanju vse zemlje.

Prirjene slavnosti in prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev
Vurberg	23. svečana	Mladeniška zveza	mesečno zborovanje
Rajhenburg	2. marca	Dekliška zveza	veliki sestanek
Brežice	16. febr.	» »	občni zbor
Konjice	1. prosinca	» »	mesečno zborovanje
»	26. »	» »	Vestalka
»	9. febr.	» »	mesečno zborovanje
»	2. sušca	» »	» »
Sv. Jurij v Slov. gor.	26. pros.	Mladeniška	mesečni shod
»	26. »	Dekliška	« »
Vurberg	2. marca	» »	» »

Napovedane prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev	opomba
Gornja Radgona	30. marca	Dekliška zveza	igra: Bela ned.	
» »	6. aprila	» »	poučni shod.	
Vurberg	16. marca	Mladeniška »	» »	
Rajhenburg	6. aprila	Dekliška »	mesečni sestanek	
Konjice	16. marca	Bral. dr. in Slov. Straža	občni zbor	
Ljutomer	19. marca	Dekliška zveza	mes. shod. obč. zb.	po večernicah
Sv. Vid pri Grob.	24. i. 25. marca	Km. bral. društvo	Petje. «Lur. past».	

„Kaj je „Slovenska Straža“ in kaj je naša dolžnost?“

„Slovenska Straža“ je društvo, ki ima namen, braniti naše slovenske meje, da nam ne vzame slovenske meje tujec, da nas ne potujči in da ostane slovenska zemlja naša in na njej lepa naša slovenska govorica ter vera naših očetov. Zato naj bi vsak in vsaka izmed nas podpirala „Slovensko Stražo“ pri njenem delu. Podpirate „Slov. Stražo“ s tem, da ji pristopite kot člani ali članice z 1 K, ali pa vsaj 50 v. na leto, da kupujete blago njej v korist in da se je spominjate z darovi.

Kjer še ni podružnice „Slovenske Straže“, zbere naj se vas skupaj vsaj 25, pišite na pisarno „Slovenske Straže“ v Ljubljano, ki bo vse potrebno za ustanovitev uredila in vam pošlje tudi govornika. Povsod na pomoč zatiranim slovenskim bratom in sestram. Povsod, naj se dobi kdo, ki prične s tem delom!

Pri kupčijskih sk. epih, pri spornih poravnava, ob zmagah pri občinskih volitvah, pri krstih, porokah, godovih in sploh pri vseh veselih in žalostnih dogodkih se z darovi spominjate „Slovenske Straže“!

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Razgled po svetu.

Rimsko romanje.

Zadnji čas za priglasitev je velikončna nedelja, 23. marec. Pa bolje, da to storite že prej in ne čakate zadnjega dneva.

Na več težav glede vlaka in še več glede stanovanja in hrane napravljajo oni, ki se prepozno oglase. Prvi pogoj za srečno izvršitev romanja in lep red je pravočasna priglasitev. Zato naj se nikdo ne zanaša na zadnje dneve, kakor se to navadno vselej godi; ker drugače pripravljalni odbor ne more prevzeti odgovornosti za red. Priglasite se torej vsi, ki mislite iti, takoj, nemudoma, da ne boste pozneje obžalovali, kakor se je to doslej še pri vsakem romanju godilo.

Dvignimo se v sveto mesto!

Koliko potrosijo časopisi za vojna poročila?

Veliki dnevniki imajo na bojiščih nastavljenih po več vojnih poročevalcev, kojim plačujejo po 1200—2400 K mesečne plače. Pri pomorskih bitkah mora imeti poročevaliec vrhu tega še lastno ladjo, ki ga stane tudi do 24 tisoč kron mesečno. K temu se pridružijo pa še ogromni izdatki za brzojavke. V rusko-japonski vojni je bila pristojbina za besedo pri navadnih telegramih na 2 K 24 vin., pri nujnih pa na 5 K 73 vin. znižana in vključno temu se je plačevalo za kratka poročila do 100 K, pa tudi do 6000 K. Iz burske vojske je znano, da je ena sama brzojavka stala nič manj kakor 7800 K. — Dolgotrajne vojne stanejo časopise težke svote denarja, ampak kaj se hoče, je pač tekma za prvenstvo.

300letnica carske rodbine Romanovov.

Dne 5. t. m. so se pričele v celi Rusiji jubilejne slavnosti v proslavo 300letnice carske hiše Romanovov. Ob 11. uri se je pričel slavnostni spreved od zimске palače do katedrale, kjer so

bili zbrani že vsi državni dostojanstveniki, poslanci gosudarstvene dume in razna odposlanstva. Spreved je bil nad vse krasno aranžiran. Na čelu spreveda je carski konvoj v slikovitih kavkaških kostumih. V historičnih kočijah se je vozila carska rodbina. Pred katedralo je pozdravil carja in njegovo rodbino metropolit z vso duhovščino. V tem trenutku so zazvonili vsi zvonovi vseh cerkva v Petrogradu.

C a r s k i u k a z.

Povodom velike proslave 300letnega jubileja sedanje ruske dinastije je car Nikolaj izdal ukaz, ki odreja:

1. Veliko akcijo za preskrbo sirot kmečkega prebivalstva brez razlike konfesije.

2. 10,000.000 rubljev iz plemenitške agrarne banke v povečanje kapitala za podpiranje plemenitašev.

3. 50,000.000 rubljev za ustanovitev raznih inštitucij, ki se imajo baviti z izboljšanjem položaja ruskih kmetovalcev.

4. Odpustitev denarnih kazni.

5. Olajšanje položaja državnih uradnikov.

6. Amnestijo za tiskovne prestopke do dne 6. marca.

7. Zopetni sprejem onih dijakov na vseučilišča, ki so bili relegirani radi raznih prestopkov.

8. Amnestija za navadne in državne zločine do 6. marca.

9. Na smrt obsojenim se izpremeni kazen v 20letno prisilno delo.

10. Ruski podaniki, ki se nahajajo v inozemstvu kot begunci, se smejo zopet vrniti v domovino. Onim, ki so bili obsojeni radi prestopkov zoper državni in javni red, je kazen odpuščena, onim pa, ki so pod policijskim nadzorstvom, se nadzorstvena doba zniža.

Ukaz odreja tudi celo vrsto odredb za Finsko. Tako 10,000.000 rubljev za ustanovitev raznih dobrodelnih inštitucij in odpust denarne kazni in zapora.

Ukaz ne govori čisto nič o mednarodnem političnem položaju.